

tántoríthatatlan volt a munkájában és nézeteiben, vagyis olyan személyiség, aki példát mutat a ma talaját veszített emberének is.” (133. old.)

Ebben a fejezetben még három (már remélhetőleg ismertebb) nyelvtudós munkásságáról olvashatunk elemző-értékelő összefoglalásokat: Budencz Józsefről, Mészöly Gedeonról és Szabó T. Attiláról. Mindhárom tanulmány gazdag továbbképző anyag mind a frissebben, mind a régebben végzett magyartanároknak.

Tanári szemmel nyelvtörténeti szempontból az eddig bemutatott fejezetek nyújtják talán a legtöbbet. A könyv második felében (a 164. oldalról) a múltból napjaink nyelvtudományi vonatkozásáig vezet el bennünket a szerző. Megismerkedhetünk a nyelvtudománnyal kapcsolatos intézmények tevékenységével (*V. A kapcsolatos intézmények tevékenységéről*); képet kapunk a nyelvészkongresszusokról, konferenciákról (*VI. Nyelvészkongresszusokról, konferenciákról*). Érdekessége ennek a témának, hogy bemutatja a szerző az 1949-es, 1952-es nyelvészkongresszust is, valamint tartalmas elemzést olvashatunk az első szövegtani konferencián történekekről és a XIV. Anyanyelv-oktatási Napokról. A könyv hetedik fejezete (*VII. A hungarológia oktatása külföldön*) is nagy érdeklődésre számíthat, hiszen arról szól, „*hogy Magyarországon kívül a világon mely felsőoktatási intézményekben és milyen módon foglalkoznak a magyar nyelvnek és a hungarológia körébe tartozó tárgyakkal az oktatásával, illetve kutatásával*”, továbbá, „*hogy milyen hungarológiai központok működnek, hogyan dolgoznak*” (200. old.). A könyv befejező három fejezete sajátos tisztelgés napjaink és közelmúltunk nyelvtudósai előtt: *VIII. Megemlékezések nyelvtudósokról; IX. Nyelvészek köszöntése születési évfordulójukon; X. Nyelvészek búcsúztatása*. Végül – fejezetjelzet nélkül – a szerző nyelvészeti munkásságáról kapunk átfogó képet *A nyelvészetről – eddigi életpályám tükrében* címmel. Aki elolvassa a könyvet, igazából végig azt érzi, amit az utolsó tanulmány is megerősít: egy széles látókörű nyelvész tartalmas szakmai életútja bontakozik ki előttünk az egyes írásokban. Érdekes megismerkednünk vele.

Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2006. pp. 284.

DR. NAGY ANDOR
főiskolai magántanár
Eszterházy Károly Főiskola
Eger

Dr. Koncz István: Az iskola optimalizálása – struktúra változtatások nélkül

A Professzorok az Európai Magyarorszáért Egyesület ügyvezető elnöke, dr. Koncz István professzor kezdeményezésére indult könyvsorozat negyedik kötete nyerte a fenti címet.

A sorozat „valóságtérkép”-készítést vállalt fel. Tükör kíván lenni és egyben jövőképet is megfogalmazó.

Ez esetben is a cím maga – mint a korábbi három köteté – a téma aktualitását is kifejezi. Vajon lehetséges-e az iskolaszervezet átalakítása nélkül az optimalizálás? A kérdésre dr. Bábosik

István professzor, a kötet szerkesztője, címadója és két tanulmány szerzője válaszol elsőként, majd további 16 magyar és 4 külföldi tudós-szerző.

A kötet „pregnansan jelzi a pedagógusok hatalmas nemzeti értékteremtő erejét, s a hatalomhoz, az oktatásirányításhoz köthető elvárásait és azon struktúrákat, mechanizmusokat, tartalmakat, amelyekkel az egészséges önjárási készségeket gyűjtögető tanulók szociális életképességeit megalapozhatjuk, felkészítve őket az élethosszig tartó tanulásra”.

A rendkívül tartalmas és terjedelmes (több mint 300 oldalas) tanulmánykötetet öt fejezetre építette fel a szerkesztő.

Az első az iskola optimalizálásának főbb irányait mutatja be, majd a pedagógusok szerepét az iskola optimalizálásában.

A másodikban az ELTE kiválóságainak és a külföldi szerzőknek tanulmányai újszerű megvilágításban mutatnak rá az iskolai eredményesség fokozásának és problémáinak lényegére.

A harmadik fejezet a tanulók szociális képességének megalapozásáról szól, benne a két szélsőséges réteg, a tehetségesek és a leszakadók sajátos helyzetéről és gondjairól szóló tanulmány.

A következő fejezetben szereplő tanulmányok a munka világára és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozzák.

Az utolsó fejezet akár első is lehetne, hiszen az egészségnél semmi sem fontosabb! A hatékonyság, a pedagógiai munka sikere a példát is adó egészséges tanárt és az egészséges tanulót feltételezi. Oktatjuk – mióta oktatunk –: a legfontosabb érték az egészség, ami sokak számára akkor válik igazán értéké, amikor már nincs! A magyar társadalom nem kis rétegére sajnálatosan jellemző ez a megállapítás.

A Bevezetőben olvasható, hogy a kötet vitát kíván inspirálni. A tartalma viszont vizsgálatokon, tapasztalatokon, tényeken alapul, így ami megjelent, alig vitatható.

Elsőként élve a vita lehetőségével jegyzem meg, hogy az iskolai optimalizálás, a hatékonyabb iskola véleményem szerint még mindig oktatáscentrikus, jóllehet tudjuk, hogy az oktatás csak eszköze a nevelésnek! Megjegyzem, hogy a kötet szerkesztője nemzetközileg is elismert professzora a nevelélméletnek. Vajon mi várható a jövő évi nevelésügyi kongresszustól? Az is oktatásügyi lesz? Az iskola „tudásgyár” marad? Mióta írjuk, mondjuk, hogy továbbra is leggyengébb pontja a pedagógiának a nevelés!

A tanár új szerepeiről írott tanulmányban szívesen olvastam volna a médiapedagógusi funkcióról is, amelynek a megfogalmazása és alkalmazása hazánkban sem várhat már sokáig.

A kötet kiadásában az Urbis Kiadó működött közre.

Bemutatójára a szerkesztő, a lektor s a szerzők élményt is adó szereplésével a budapesti Pallas Páhollyban a Pen-klub rendezvényén került sor.

